

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶԻ
ԱԼԱՎԵՐԴՈՒ ՀԱՄԱՅՆՔԱՊԵՏԱՐԱՆԻ
ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՉԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿ

ԾՐԱԳԻՐ

ԱԼԱՎԵՐԴԻ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2025թ.
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԵՎ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ
ԱՌԱՋՋՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ

ԱԼԱՎԵՐԴԻ 2024թ.

1. Տեղեկատվություն համայնքի ազդակիր բնակավայրերի ու դրանց բնապահպանական կամ առողջապահական հիմնախնդիրների վերաբերյալ:

Ալավերդին բազմաբնակավայր համայնք է, որի կազմում ընդգրկված են 3 քաղաքային և 25 գյուղական բնակավայրեր: Ալավերդի համայնքի խոշոր քաղաքային և 25 գյուղական բնակավայրեր: Ալավերդի համայնքի խոշոր քաղաքային պղնձաձուլական գործարանը աշխատել է ավելի քան 250 տարի: Թեև այն վերջին տարիներին դադարեցրել է գործունեությունը, սակայն մինչ օրս առկա է գործարանի արտանետումների բացասական (անխուսափելի) ազդեցությունը շրջակա միջավայրի և բնակչության առողջության վրա:

Այսօր էլ համայնքում գործում են հանքարդյունաբերական խոշոր ձեռնարկություններ՝ «Թեղուտ» ՓԲԸ-ն, որն իրականացնում է թեղուտի պղնձամոլիրդենային հանքարդյունահանում ու վերամշակում, և «Ախրալայի ԼՀԿ» ՓԲԸ, որը շահագործում է Շամլուղի պղնձի հանքավայրը և զբաղվում հանքանյութի մշակմամբ: Այս ձեռնարկությունների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունն արտահայտվում է մի քանի ուղղություններով, ինչպիսիք են՝ ազդեցություն արտահոսքը, մարդու առողջության համար վտանգավոր տեխնոլոգիական ջրերի արտահոսքը, մարդու առողջության համար վտանգավոր գազերի ու փոշու արտանետումներն օդային ավազան և վտանգավոր նյութերի աղբերի ու փոշու արտանետումներն օդային ավազան և վտանգավոր նյութերի աղբերի աղտոտվածության և բնության վրա ունեն էական բացասական ազդեցություն:

Հանքավայրերի երկարամյա շահագործումը, խոշոր պոչամբարների առկայությունը, խոշոր բեռնատարների երթևությամբ ծանրաբեռնված համայնքի միջով անցնող միջակետական ավտոճանապարհը, տարածքի անտառների ժամանակին իրականացված հատումները համայնքի բնակչության առողջության, օդի աղտոտվածության և բնության վրա ունեն էական բացասական ազդեցություն:

2. Ծրագրի մշակման համար հիմք հանդիսացած հիմնախնդիրները:

Բնապահպանական

Շնոր և Ախրալա բնակավայրում ոռոգման ջրագծերի անմիտքար վիճակով պայմանավորված տարեցտարի ավելանում են չմշակվող հողատարածությունները, ինչն անվերականզնելի վնաս է հասցնում շրջակա միջավայրին և բնակչության առողջությանը: Մասնավորապես՝ վերանում են կանաչապատ տարածքները, առողջությանը՝ այգիները, արդյունքում ավելանում են տափաստանների վերածվող ամայի տարածությունները, փոշու քանակը և բարձրանում է օդի աղտոտվածության մակարդակը:

Վերջին տարիներին Շնոր և Թեղուտ բնակավայրերի ոռոգելի հողատարածքներում իրականացվում է այգեհիմնաման ծրագիր, որի շրջանակում մինչ օրս հիմնվել և մշակվում է 159 հա պտղատու այգի: Այս բնապահպանական և գյուղատնտեսական ծրագրի արդյունքների պահպանման և արդյունավետ շարունակականության

անձրևաջրերը գրեթե անարգել լցվել են շինություն, որի պատճառով վնասվել է բժշկական հաստատության գույքը: Նման պայմաններում բժշկական ծառայությունների մատուցումը դառնում է գրեթե անհնարին: Խնդրի լուծման համար «Ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական հարկի նպատակային օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 10-րդ ենթակետի (բնակչության առողջական վիճակիզնության կազմակերպում և իրականացում, դրանց իրականացման համար անհրաժեշտ համակարգերով ու սարքավորումներով իրականացման համար անհրաժեշտ համակարգերով ու սարքավորումներով կենտրոնների վերազինում) համաձայն, անհրաժեշտ է վերակառուցել և բժշկական կենտրոնների վերազինում) համաձայն, անհրաժեշտ է վերակառուցել և անհրաժեշտ գույքով վերազինել «Շնողի բժշկական ամբողջատորիա» ՀՌԱԿ-ի թեղուտի մասնաճյուղը:

3. Ծրագրի նպատակը, խնդիրները, ծրագրի իրականացումից ակնկալվող արդյունքները (կարճաժամկետ և երկարաժամկետ)

Ծրագրի նպատակներն են՝

Բնապահպանական

- Կանչալապատ տարածքների ընդլայնում:
- Մթնոլորտային օդի մաքրության պահպանություն:
- Շրջակա միջավայրի աղտոտվածության դեմ պայքար:
- Զրային ռեսուրսների պահպանություն և արդյունավետ ու նպատակային օգտագործում:
- Համայնքում գյուղատնտեսության զարգացման խթանում:

Առողջապահական

- Առողջ ապրելակերպի խթանում:
- Շրջակա միջավայրի աղտոտվածության դեմ պայքար:
- Մթնոլորտային օդի մաքրության պահպանություն:
- Թեղուտ գյուղական բնակավայրի բնակչությանը մատուցվող բժշկական օգնության ծառայությունների մակարդակի բարձարցում:

Ծրագրի խնդիրներն են՝

Բնապահպանական

- Կանխել Շնող գետի ջրի շուրջ 50%-ի կորուստը:
- Կանխել Շնող և Ախթալա բնակավայրերի շուրջ 418 հա հողերի տափաստանացումը:
- Նպաստավոր պայմաններ ստեղծել Շնող բնակավայրում այգեհիմնման բնապահպանական և գյուղատնտեսական ծրագրի իրականացման համար:

Առողջապահական

- Ապահովել համայնքային առողջապահական համակարգի հզորությունների ուժեղացում:

- Ապահովել առողջ ապրելակերպի և վարքագծային գործոնների ձևավորում:
- Ապահովել մթնոլորտային օդի պահպանությունը, օդի որակի բարելավումը, նվազեցնել օդի աղտոտվածությունը:

Ծրագրի իրականացումից ակնկալվող կարճաժամկետ արդյունքներն են՝

Բնապահպանական

- Տնամերձերն ոռոգելու համար խմելու ջուր չի օգտագործվում:
- Կանխվել է Շնորհ գետից միացված ոռոգման ջրագծերից ջրի կորուստը:

Առողջապահական

- Բարելավվել է Թեղուտ գյուղական բնակավայրի բնակչությանը մատուցվող միջին բուժօգնության և բուժսպասարկման մակարդակը:
- Առողջ ապրելակերպի համար ստեղծվել են պայմաններ:
- Համայնքում սոցիալական և տարիքային տարբեր խմբերի համար ապահովվել է ֆիզիկական դաստիարակության ու ֆիզիկական կուլտուրայով զբաղվելու մատչելիություն:
- Ստեղծվել է բարեկարգ համայնքային միջավայր:

Ծրագրի իրականացումից ակնկալվող երկարաժամկետ արդյունքներն են՝

Բնապահպանական

- Շնորհ և Ախրալա ազդակիր բնակավայրում պահպանվում և ընդլայնվում են կանաչապատ տարածքները այգիները:
- Հողերի տափաստանացման գործընթացի կանխարգելում:
- Մթնոլորտային օդում փոշու և մեքենաների արտանետումների պատճառով օդի աղտոտվածության խտության նվազում:
- Գյուղատնտեսության զարգացում, բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանների բարելավում:

Առողջապահական

- Թեղուտ գյուղական բնակավայրի բնակիչների առողջության պահպանմանն ուղղված կանխարգելիչ միջոցառումներն ապահովող գործընթացների մակարդակի բարձրացում:
- Նպաստավոր և անվտանգ պայմաններ հանգստի և ժամանցի համար:
- Մթնոլորտային օդում փոշու և մեքենաների արտանետումների արդյունքում օդի աղտոտվածության խտության նվազում:

4. Ծրագրի կատարողականի կանխատեսումը (քանակական և որակական ցուցանիշներ՝ բայ առանձին միջոցառումների):

Բնապահպանական

- «Ալավերդի համայնքի Շնորհական գրագիրը կառուցում, Ախրալա բնակավայրում ոռոգման ջրագծերի կապիտալ վերանորոգում» միջոցառում
 - Շնորհակիր բնակավայրում կկառուցվի շուրջ 5 կմ, իսկ Ախրալա բնակավայրում կապիտալ կվերանորոգվի շուրջ 4 կմ երկարությամբ ոռոգման ջրագիծ, որը նպաստավոր պայմաններ կստեղծի կանաչապատ տարածքների ընդլայնման համար: Ծրագրով նախատեսված կառուցվելիք և կապիտալ վերանորոգվելիք ոռոգման ջրամատակարարման համակարգերը սեփականության իրավունքով պատկանելու են Ալավերդի համայնքին:
 - Շնորհակիր Ախրալա ազգակիր բնակավայրում 418 հա գյուղատնտեսական նշանակության հողերը, որի շուրջ 90 տոկոսը բնակավայրի բնակիչների, իսկ 10 տոկոսը Ալավերդի համայնքի, սեփականությունն է, կղառնան ոռոգելի: Արդյունքում՝ շարունակական կղառնա ՀՀ բնապահպանության նախարարի ու ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարի համատեղ հրամանի համաձայն իրականացվող կանաչապատ տարածքների ընդլայնման պատշաճության հիմնանքի հիմնանք բնապահպանական ծրագիրը, որի շնորհիվ ֆիզիկական վարժություններով մշտապես գրաղվելու և առողջ ապրելակերպ վարելու հնարավորություն կունենան:
- Մեծ Այրում բնակավայրում կունենանք շուրջ 600 մ² մարզական գրադարան/հանգստի գոտու կառուցում» միջոցառում

Առողջապահական

- «Ալավերդի համայնքի Մեծ Այրում բնակավայրում մարզական գրադարան/հանգստի գոտու կառուցում» միջոցառում
 - Մեծ Այրում բնակավայրում կունենանք շուրջ 600 մ² մարզական գրադարան/հանգստի գոտի, որի արդյունքում բնակիչները ֆիզիկական վարժություններով մշտապես գրաղվելու և առողջ ապրելակերպ վարելու հնարավորություն կունենան:
- «Ալավերդի համայնքի «Շնորհական ամբուլատորիա» ՀՌԱԿ-ի թեղուտի մասնաճյուղի՝ ԲՄԿ-ի վերակառուցում և անհրաժեշտ գույքով վերագինում» միջոցառում
 - Թեղուտ ազգակիր բնակավայրում կվերակառուցվի շուրջ 60 մ² տարածքով բուժամբուլատորիայի մասնաճյուղը, որտեղ միջին բուժօգնություն և բուժսպասարկում կստանան գյուղական բնակավայրի 813 բնակիչները:

5. Տեղեկատվություն Ծրագրի շահառուների վերաբերյալ:

Բնապահպանական

Ծրագրի «Ալավերդի համայնքի Շնորհ բնակավայրում ոռոգման ջրագծերի կառուցում, Ախրալա բնակավայրում ոռոգման ջրագծերի կապիտալ վերանորոգում» միջոցառման ուղղակի շահառուները Շնորհ բնակավայրի բնակչներն են՝ թվով 2923 մարդ և Ախրալա բնակավայրից՝ 2664 մարդ, ովքեր ջրագծերի կառուցման և նորոգման արդյունքում լուծվող բնապահպանական, առողջապահական և գյուղատնտեսական խնդիրների անմիջական կրողներն են:

Առողջապահական

Ծրագրի «Ալավերդի համայնքի «Շնորհի բժշկական ամբուլատորիա» ՀՌԱԿ-ի թեղուտի մասնաճյուղի ԲՄԿ-ի վերակառուցում և անհրաժեշտ գույքով վերագինում» միջոցառման շահառուները թեղուտ բնակավայրի թվով 813 բնակչներն են, ովքեր օգտվում են ՀՌԱԿ-ի կողմից մատուցվող բժշկական ծառայություններից:

Ծրագրի «Ալավերդի համայնքի Մեծ Այրում բնակավայրում մարզականացարակ/հանգստի գոտու կառուցում» միջոցառման ուղղակի շահառուները մեծ Այրում բնակավայրի բնակչներն են՝ թվով 713 մարդ, ովքեր ֆիզիկական վարժություններով մշտապես զբաղվելու, առողջ ապրելակերպ վարելու, մաքուր մթնոլորտային օդում լիարժեք հանգիստը կազմակերպելու հնարավորություն կունենան:

6. Կապը տվյալ մարզի կամ համայնքի զարգացման կամ շրջակա միջավայրի պահպանության տեղական գործողությունների ծրագրերի կամ այլ ծրագրային կամ ռազմավարական նշանակության փաստաթղթերի կամ շրջակա միջավայրի կամ առողջապահության ոլորտներում համայնքի առաջնահերթություններից բխող առաջարկությունների հետ,

Բնապահպանական

Ծրագրի «Ալավերդի համայնքի Շնորհ բնակավայրում ոռոգման ջրագծերի կառուցում, Ախրալա բնակավայրում ոռոգման ջրագծերի կապիտալ վերանորոգում» միջոցառման իրականացումը բխում է Ալավերդի համայնքի 2023-2027թթ հնգամյա զարգացման ծրագրից, քանի որ հնգամյա զարգացման ծրագրի «համայնքի զարգացման անմիջական նպատակներ» ենթաբաժնում որպես նպատակ սահմանվել է ոռոգման ջրագծերի նորոգման և նորերի կառուցման նպատակը: Նույն ծրագրի «Համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների վերլուծություն» ենթաբաժնում որպես համայնքի սպառնալիք սահմանվել են բնապահպանական խնդիրները, իսկ որպես թույլ կողմ սահմանվել է գյուղական բնակավայրերում ոռոգման ներքին ցանցի անբարեկարգ վիճակը/բացակայությունը:

Միևնույն ժամանակ համայնքի նախաձեռնությամբ և ՀՀ բնապահպանության նախարարի ու ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարի համատեղ հրամանի համաձայն Շնորհ և թեղուտ բնակավայրերում տարիներ շարունակ իրականացվում է պտղատու

այգիների հիմնման բնապահպանական ծրագիր, որի շարունակականության և իրականացված աշխատանքների արդյունավետության ապահովումն անհնար է առանց ոռոգման ջրագծերի նորոգման և նոր ջրագծերի կառուցման:

Առողջապահական

Ծրագրի «Ալավերդի համայնքի Մեծ Այրում բնակավայրում մարզահրապարակ/հանգստի գոտու կառուցում» միջոցառման իրականացումը բխում է Ալավերդի համայնքի 2023-2027թթ հնգամյա զարգացման ծրագրից, քանի որ հնգամյա զարգացման ծրագրի «համայնքի զարգացման անմիջական նպատակներ» ենթաբաժնում որպես նպատակ սահմանվել է «ապահովել համայնքի բարեկարգ տեսքը՝ խաղաղաշտեր, խաղահրապարակներ, մարզահրապարակներ ու հանգստի գոտիներ նորոգելով և հիմնելով» նպատակը:

Ծրագրի «Ալավերդի համայնքի «Շնողի բժշկական ամբողատորիա» ՀՌԱԿ-ի թեղուտի մասնաճյուղի՝ ԲՄԿ-ի վերակառուցում և անհրաժեշտ գույքով վերագինում» միջոցառման իրականացումը բխում է Ալավերդի համայնքի 2023-2027թթ հնգամյա զարգացման ծրագրից, քանի որ հնգամյա զարգացման ծրագրում որպես «բնակչության առողջության պահպանման և բարելավման ծրագրերի իրականացում, արդյունավետ և մատչելի առաջնային բժշկական սպասարկման պայմանների ստեղծում» խնդրի լուծում նշված է առողջապահական ՀՌԱԿ-ների շենքերի հիմնանորոգման ծրագիրը:

Միևնույն ժամանակ, սոցիալական ներառումը և դրա շրջանակներում որակով առողջապահության հասանելիության ապահովումը Հայաստանի Հանրապետության Լոռու մարզի 2017-2025 թվականների զարգացման ռազմավարության գերակա ոլորտներից է:

7. Տեղեկատվություն՝ Ծրագրի իրականացմանը պետական կառավարման համակարգի մարմինների կամ այլ կազմակերպությունների (այդ թվում՝ միջազգային) մասնակցության վերաբերյալ:

Ծրագրի կազմման փուլում պետական կառավարման համակարգի մարմինների կամ այլ կազմակերպությունների կողմից Ծրագրի իրականացման մասնակցություն չի նախատեսվում:

8. Տեղեկատվություն Ծրագրի համաֆինանսավորման վերաբերյալ (առկայության դեպքում):

Ծրագրի համաֆինանսավորում նախատեսված չէ, սակայն ծրագրի մասշտաբներն ընդլայնելու և ծրագրով նախատեսված արդյունքները համայնքի այլ բնակավայրերում ևս ապահովելու նպատակով համայնքապետարանը կիրականացնի գործուն քայլեր:

9. Ծրագրում ներառված միջոցառումների իրականացման համար անհրաժեշտ թույլատվական փաստաթղթերի պատճենները կամ տեղեկատվություն դրանց ստացման ուղղությամբ իրականացվող կամ իրականացվելիք աշխատանքների վերաբերյալ:

Ծրագրով նախատեսվում է կառուցել և կապիտալ վերանորոգել ոռոգման ջրագծեր, կառուցել մարզականապարակ/հանգստի գոտի և հիմնանորոգել «Շնորհի բժշկական ամրութատորիա» ՀՌԱԿ-ի թեղուտի մասնաճյուղի շենքը, ինչի համար Ալավերդու համայնքապետարանը պետք է տրամադրի նախագծման Ալավերդու թույլատվություն, ապա, մինչև շինարարական աշխատանքների մեկնարկը՝ թույլատվություն: ՀՀ Օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետներում Ալավերդու շինթույլատվություն: ՀՀ Օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետներում Ալավերդու համայնքապետարանը կտրամադրի համապատասխան թույլատվությունները:

10. Ծրագրի միջոցառումների իրականացման առաջնայնությունները:

Կցվում է՝ Նավելված 1:

11. Ծրագրի արժեքը (ըստ միջոցառումների):

Ալավերդի համայնքի շրջակա միջավայրի և բնակչության առողջության Ալավերդի համայնքի շրջակա միջավայրի և բնակչության առողջության պահպանման 2025 թվականի ծրագրի ընդհանուր արժեքը 16910571 ՀՀ դրամ է, որը կիրականացվի ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական հարկից մասհանվող գումարից: Որից՝

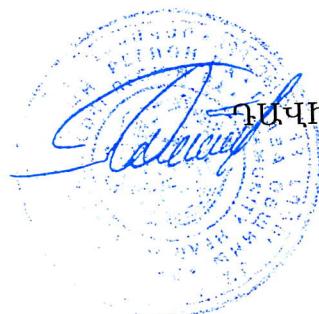
- Ծրագրի «Ալավերդի համայնքի Շնորհի բնակավայրում ոռոգման ջրագծերի կառուցում, Ախրալա բնակավայրում ոռոգման ջրագծերի կապիտալ վերանորոգում» միջոցառումն իրականացման համար նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի ձեռք բերում՝ 3500000 ՀՀ դրամ, Շնորհի բնակավայրում ոռոգման ջրագծերի կառուցման, Ախրալա Շնորհի բնակավայրում ոռոգման ջրագծերի կապիտալ վերանորոգման բնակավայրում ոռոգման ջրագծերի կապիտալ վերանորոգման աշխատանքներ (ներառյալ հեղինակային և տեխնիկական հսկողության ծառայություն)՝ 123405710 ՀՀ դրամ(նախնական նախահաշիվը կցվում է):
- Ծրագրի «Ալավերդի համայնքի Մեծ Այրում բնակավայրում մարզականապարակ/հանգստի գոտու կառուցում» միջոցառումն իրականացման համար նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի ձեռք բերում՝ 720000 ՀՀ դրամ, մարզականապարակ/հանգստի գոտու կառուցման աշխատանքներ (ներառյալ հեղինակային և տեխնիկական հսկողության ծառայություն)՝ 25000000 ՀՀ դրամ(նախնական նախահաշիվը կցվում է):
- Ծրագրի «Ալավերդի համայնքի «Շնորհի բժշկական ամրութատորիա» ՀՌԱԿ-ի թեղուտի մասնաճյուղի՝ ԲՄԿ-ի վերակառուցում և անհրաժեշտ գույքով վերազինում» միջոցառումն իրականացման համար վերակառուցման և անհրաժեշտ գույքով վերազինման աշխատանքներ

(ներառյալ հեղինակային և տեխնիկական հսկողության ծառայություն՝
16000000 ՀՀ դրամ (նախնական նախահաշիվը կցվում է):

Ծրագրի իրականացման հիմքերը

Ալավերդի համայնքի շրջակա միջավայրի և բնակչության առողջության պահպանման 2025թ. ծրագիրը կազմվել է «Ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական հարկի նպատակային օգտագործման մասին» 2001 թվականի մայիսի 15-ի ՀՕ-188 օրենքի, «Ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական հարկից մասհանվող գումարների հաշվին իրականացվող բնապահպանական ծրագրերի մշակման կարգը սահմանելու մասին» Շրջակա միջավայրի նախարարի ծրագրերի 4-ի N 310-Ն հրամանի, «Բնապահպանական ծրագրերով 2023թ. սեպտեմբերի 26-ի N 1544-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» 2002 թվականի սեպտեմբերի 24-ի N 1421-Ն որոշման և «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ Օրենքի (Հոդված 12՝ Համայնքի պարտադիր խնդիրները) պահանջներին համապատասխան:

ԱԼԱՎԵՐԴԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԴԵԿԱՎԱՐ

ՀԱՅԿԻՑ ՊՈԽՄԱՆԱՇՅԱՆ